

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026
© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цветкова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

правопорядку та характер взаємодії між правом і суспільством. У площині забезпечення стійкості сучасної української держави визначального значення набуває правомірна поведінка, оскільки саме вона створює поведінкову основу стабільності правового порядку, довіри до права, легітимності публічної влади та передбачуваності суспільного розвитку. За сучасних умов ця проблематика набуває особливої ваги, що зумовлює необхідність її подальшого наукового осмислення у контексті внутрішніх ресурсів української державності.

Література:

1. Головчак Р. Ю. Обґрунтування правомірної поведінки особи як гарантії безпеки та цілісності держави. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право.* 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 429–434. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.63>.
2. Атаманова Н. В., Дяченко О. В. Правова культура та її роль у формуванні правопорядку сучасної української держави. *Нове українське право.* 2022. Вип. 1. С. 83–87. DOI: <https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/201/182>

Роговенко А. В.,
магістрантка 1 курсу спеціальності «Соціологія»
факультет психології, політології та соціології
НУ «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: **Каретна О. О.,**
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри соціології
НУ «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

З огляду на стан війни в Україні та післявоєнну реконструкцію, мобілізація ресурсів (людських, фінансових, символічних та культурних) є важливим питанням, особливо для збереження державності та сталого розвитку [4].

Соціокультурні практики через медіа та дискурс у соціальних мережах є одним із корисних способів мобілізації в цьому процесі. Більше ніж передача інформації, вони колективно формують колективні ідентичності, цінності та норми поведінки, допомагаючи організувати суспільство на підтримку спільних цілей державотворення [2, с. 38-44].

Дискурс-аналіз є теоретичною основою для дослідження. Мішель Фуко стверджував, що дискурс як влада конструює соціальну реальність, визначаючи, що вважається «істинним» і прийнятним у суспільстві. Таким чином, дискурс не є дзеркалом реальності, але здатний її конструювати в цілому; він формує суб'єкти та практики [8, с. 352]. Теун ван Дейк розвиває це в термінах критичного дискурс-аналізу, досліджуючи, як тексти та мовні стратегії в медіа відтворюють ідеологічні структури та відносини влади [9, с. 308]. Норман Фейрклоу розвиває цю ж точку зору, розглядаючи дискурс як соціальну діяльність, пов'язану з більшими соціальними, політичними та культурними умовами [10, с. 608].

У сфері української медіа соціології роботи сучасних дослідників, особливо О. Суської (яка зосереджується на персоніфікації та тому, як обмін інформацією стає медіатизованим), та на реорганізації соціокультурних практик в епоху цифровізації та війни, є актуальними [6, с. 272]. Ці стратегії дозволяють розуміти дискурс соціальних мереж не просто як канал нейтральної комунікації, а як активну силу управління їх соціокультурним розвитком [7, с. 41]. Це формування та розповсюдження наративів, які разом формують «ми» українського суспільства, відображають соціокультурні практики в медіа. Найбільш показовими були наративи про єдність та реконструкцію у 2022–2026 роках [5, с. 45-52].

Наратив єдності розповідає про спільну долю, допомогу та взаємодопомогу і опір агресору. У соціальних мережах (Telegram, Facebook, Instagram) це досягається через хештеги (Єдині, РазомДоПеремоги, StandWithUkraine), культуру мемів та особисті історії тих, хто волонтерив і на передовій, хто знає, буквально і фігурально. Ці дії служать для консолідації емоційної солідарності спільноти та перетворення особистого на щось більш конкретне та колективне. Але не менш важливим є наратив реконструкції. Як державні, так і громадські кампанії («Реконструкція», «АрміяІнформ», проекти відновлення інфраструктури) активно використовують соціальні мережі для демонстрації конкретних результатів: відновлені будинки, школи, дороги [3].

Візуальний матеріал («до» і «після» фото, відеозвіти) разом з емоційними закликами до участі складають практику активного громадянства. Волонтерські та громадські дискурси працюють у злагоді з державними наративами: організація та управління кампаніями з безпілотного забезпечення, гуманітарної

допомоги, військової реабілітації зазвичай відбуваються в тематичних Telegram-каналах або групах у Facebook. Тут мова переходить від пасивного отримання інформації до активної дії — надання, поширення, організація офлайн-заходів [1, с. 78-95].

Критичний дискурс-аналіз цих практик (згідно з ван Дейком і Фейрклоу) демонструє, як використання мовних стратегій (займенник ми, позитивна самоідентифікація, негативне представлення ворога) конструюють легітимність держави та залучають ресурси [9, с. 308] Дискурс як влада (Фуко) діє, по-перше, в тому сенсі, що успішні нарації визначають, яка участь є «правильною» та «патріотичною» практикою [8, с. 352]. Одночасно волонтерські дискурси є прикладом горизонтальної мобілізації: громадяни стають суб'єктами та агентами державотворення, а не лише об'єктами. Ці практики виконують кілька ролей у контексті управління соціокультурним розвитком:

- інтегративна — формування національної ідентичності [2, с. 38-44].
- мотиваційна — мотивація групи до участі у спільній справі;
- адаптивна — підтримка суспільства в умовах невизначеності війни та реконструкції. [5, с. 45-52]

Таким чином, дискурс соціальних мереж та пов'язані соціокультурні заходи стають корисним методом мобілізації ресурсів сучасної української держави. Вони сприяють інтеграції вертикальних (державних) та горизонтальних (громадських) дій, генеруючи нову модель соціокультурного розвитку, орієнтовану на стійкість та узгодженість [6; 1]. Майбутні напрями досліджень зосередяться на емпіричному огляді окремих Telegram-каналів та спільнот у Facebook, кількісному контент-аналізі наративів та дослідженні впливу цих практик у різних регіонах України. [5, с. 45-52]

Література

:

1. Городенко Л., Цимбаленко Є. Українські теоретики масової комунікації: огляд основних праць // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2023. № 2. С. 78–95.
2. Каретна О.О. Молодь як соціальна група у сучасному суспільстві // Трансформація українського суспільства в цифрову еру: матеріали конференції. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 38–44.
3. Каретна О.О. Проблеми соціальних комунікацій у сучасному суспільстві (роботи 2020–2024 рр.).
4. Матеріали офіційних ресурсів: «Відновлення, АрміяInform (аналіз публікацій у Telegram та Facebook за 2022–2025 рр.).

5. Рябчук А. Застосування дискурс-аналізу в сучасних соціальних дослідженнях // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. 2023. Т. 6. С. 45–52.
6. Суська О.О. Медіадискурс в мультикультурному інформаційному просторі. Київ: СІК ГРУП, 2018. 272 с.
7. Суська О.О. Соціопатерни війни: як медіапростір впливає на суспільство // Габітус. 2022. Вип. 41.
8. Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Бурггардт. Київ: Основи, 2001. 352 с.
9. Van Dijk T.A. Discourse and Power. New York: Palgrave Macmillan, 2008. 308 p.

Ромма Ю. І.,
здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
Чернобук В. В.,
Старший викладач
кафедри теорії держави та права
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Проблематика протидії гендерній дискримінації є одним із ключових показників рівня демократичної зрілості та ціннісної орієнтації сучасної держави. Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків розглядається не лише як юридичний обов'язок держави, а й як важлива соціокультурна практика, що формує суспільну довіру до публічних інституцій та визначає характер державотворчих процесів. Попри наявність розгалуженої системи міжнародно-правових актів у цій сфері, фактичне утвердження принципу гендерної рівності залишається складним викликом для багатьох національних правопорядків.

Особливої актуальності ця проблема набуває в контексті європейського вибору України, адже дотримання стандартів недискримінації є складовою

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції